

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an 36 coroane (18 Lei)
Pe jumătate de an 18 " (9 ")
Pe un pătr. r. de an 9 " (4 ")
Un număr 70 fileri (35 bani)

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărățune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin). Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 20 cor., până la 200 de cuvinte 25 cor., de aci în sus 30 cor.

Pressa și religiozitatea

După ce ne-au ajutat Dumnezeu și luptele eroilor noștri să întemeiem România-mare, grija noastră de căpetenie trebuie să fie de a-i pune acestei opere mărețe cel mai puternic și mai trainic fundament. Istoria, acest mai mare învățător al lumii, ne arată prin numeroase exemple, că temelia cea mai bună a unui popor este religiozitatea; pentru că din acest sentiment sfânt izvoresc toate bunurile sufletești cari formează tărnia neclătită a unui popor precum sunt: *frica de Dumnezeu, iubirea și cinstirea de aproapele, dragostea pentru muncă și fericirea de păcatele*, cari duc mai ușor la moarte pe un popor decât ura și armele dușmanilor. Prin urmare deviza preoților și a iubitorilor de biserică trebuie să fie, în zilele de acum, răspândirea religiozității adevărate și nu fățarnice în toate părțile poporului. Cu atât mai vârtos să răspândim religiozitatea în toate sufletele românești pentru că propagarea religiozității în popor nu este numai un interes primordial de stat ci ea este și o datorință omenească. Fiecare om își are partea sa din suferințele ce apasă omenirea pe pământ și nici o putere nu este în stare să ofere aceea mângâiere și întărire pe care o oferă religiozitatea sufletelor îndurerate. Fiecare om și creștin se obosește cu sufletul în lupta vieții și de aceea are lipsă de recreație și de îndemn la lupta nouă, dar această recreație și îmbold la muncă din nou nu o poate da alt factor sufletelor omenești decât religiozitatea. De aceea felul și modul cel mai bun prin care putem face bine semenilor noștri este răspândirea și sădirea religiozității în sufletele lor.

Astăzi voiesc să vorbesc despre un singur mijloc prin care se poate sămăna în suflete, acest prețios dar, religiozitatea. Și acest mijloc este pressa. Catolicii, protestanții, dar mai cu seamă sectarii, au o sumedenie de ziare prin cari unii răspândesc mentalitatea creștină și în legătură

cu aceasta îndrăgirea purtărilor creștine, iară alții prind suflete naive și neștiutoare.

Acum e timpul suprem să ne avem și noi dacă nu ziarele noastre religioase, cel puțin ziarul nostru religios care săptămânal să între în fiecare casă românească ca să ridice pulberea lumească care s'a așezat pe suflete și să toarne acolo credință, iubire și nadejde, tot atâtea puteri cari ușurează și înalță sufletele către Dumnezeu și către tot ce e bun și frumos.

A trecut vremea când mai puteam să lăsăm să meargă toate în voia lor; astăzi trebuie să avem și oamenii și mijloacele prin care să ocărmuim sufletește pe credincioșii noștri spre o țintă hotărâtă, spre un ideal bine conceput, așa cum cer interesele neamului și ale bisericii. Să ne însemnăm bine că acolo unde nu lucrăm noi, lucră alții chiar contrar intereselor noastre. Să nu uităm pe nici un minut experiențele din trecut, că terenul cel mai bun unde ne poate lovi dușmanul fără să observăm este chiar terenul religios.

Să nu ne facem iluzii în privința aceasta, că precum au făcut dușmanii în trecut așa vor lucra și în viitor; vor căuta cu toate mijloacele să ne slăbească și să ne dismembreze sufletește.

Cine nu-și aduce aminte din trecut cum dintr'o tabără sau altă se calomniă sistematic biserica noastră; cu câtă iscusință se rețaceau păcatele și infanțiile proprii și cum se măreau și se mistificau unele lucruri din biserica noastră.

Și pânăcând contrarii bisericii noastre și ai neamului își aveau pândarii pregătiți cari la cea mai mică ocazie turnau pe noi bațjocuri cu găleata, noi stam cu mâinile în piept și cel puțin ne întristam văzând că de ce mârșavii și ticăloșii sunt capabili unii oameni cari se numesc slugile lui Cristos.

S'ar putea publică un studiu foarte interesant din punctul nostru de vedere, din care s'ar vede că fiecare om din biserica noastră care s'a ridicat cât de puțin la suprafață a fost momentan terfelit și bațjocorit cu scopul ca nu cumva cauza bisericii noastre să deie înainte.

A sosit vremea cred să punem la locul lor pe orișicare terfelitor al bisericii noastre în așa fel, ca să-și piardă pofta de a practica aceasta meserie nemernică.

Ce ravagii au făcut în biserica noastră sectarii tot din cauza lipsei pressei religioase. Să fi avut un ziar religios în care am fi descris înaintea credincioșilor pe conducătorii sectarilor așa, precum ar fi meritat să fie descriși, de mult ne-am fi curățit de ei, și în loc ca ei să facă țândări din unele părți ale bisericii noastre, i-am fi făcut noi pe ei țândări de mult.

Câte rele și amărăciuni nu au pricinuit mâinile străine bisericii și neamului nostru chiar prin sectari.

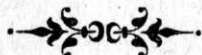
Dacă am tolera și pe mai departe ca biserica noastră să nu-și aibă ziarul său de propagandă religioasă și am tolera ca și astăzi să se mai facă cu ea, ce s'a făcut în trecut, ar însemna că de fapt suntem niște oameni morți fără vedere și fără simțire.

Pressa este un formidabil mijloc de atac și apărare, de corupție și de înălțare.

Când lăsăm să se servească alții de presă, de acest puternic mijloc de propagandă și noi stăm la o parte cu mâinile în piept, atunci să știm că am cauzat bisericii noastre cel mai mare rău lăsându-o pradă la toți nemernicii, cari prin dărâmarea cetății noastre sufletești voiesc să-și întărească cetatea lor, am lăsat ca oamenii străini de credința și sufletul nostru, să formeze convingerile credincioșilor noștri așa cum le vine bine.

Înfăptuirea pressei religioase în biserica noastră, cât mai cu grabă, este de un interes vital. Prin pressa religioasă pe de o parte vom para toate loviturile dușmanilor, iar pe de altă parte vom culege mereu neghina din sufletele credincioșilor și vom sămăna acolo bobii de aur ai credinței celei adevărate.

Cruciferus

Două cuvântări

ale fostului nostru episcop, acum mitropolit primat, Î. P. S. MIRON CRISTEA.

1. La adunarea generală a societății de geografie:

Sire, Doamnelor și Domnilor!

Înainte cu vr'o 20 ani mi-a căzut în mână un volum de poezii ale unui poet din vechiul regat, carele — trecând pe la Ițcani, în țara fagilor, a fraților noștri bucovineni — a scris, sub impresia acestei călătorii, următoare versuri:

„Hotarele de astăzi sunt margini trecătoare

„De care timpul râde;

„Căci el pătrunde în taina ursitei viitoare,

„Când ele s'ar deschide...

Atunci — deși avântul sufletului meu tânăr nu eră încă disciplinat în cadrele unei judecăți reci — totuși am zâmbit de îndrăzneala chiar și a unui poet, care are de altcum chemarea a vesti cu decenii înainte, idealurile unui neam.

Dar s'a adevărit și în cazul acesta vorba vestitului cronicar *Miron Costin* că „nu stă omul de-asupra vremurilor ci bietul om stă sub vremuri“. Astfel nu-i iertat să zâmbești în fața judecății vremurilor și-a timpului, căci — iată — timpul a copt idea unității noastre naționale mai repede de cum ne-am închipuit-o noi toți.

Majestatea Voastră sunteți Acela, care a-Ți înțeles rostul acestui timp, și — scoțând neamul și țara din cadrele vechilor convenții nefirești — a-Ți condus-o în șirul surorilor latine și a popoarelor, cari au luptat în trecut și în cursul marelui conflict mondial și avem nădejdea, că vor lupta și în viitor pentru idealurile omenirii. Ca cel mai glorios Capitan al vitezei oștiri române a-Ți realizat cea mai strălucită faptă, ce va cuprinde paginile istoriei neamului nostru; și Majestatea Voastră va străluci în curs de veacuri ca cel mai glorios Voevod, din câți ne-a hărăzit bunul Dumnezeu. Iară dorobanțul Român va rămâne, nu numai în monumentele de marmoră și de bronz, ci și în inimile noastre și a tuturor generațiilor viitoare, simbolul unității noastre naționale, a supremului nostru ideal.

Noi — Românii provinciilor desrobite — cu sentimente de adâncă venerațiune și recunoștință, Vă mulțumim — Sire — pentru că a-Ți rupt lanțurile robiei de pe trupurile noastre, dar mai ales de pe sufletele în cari zăceau încătușate sentimentele noastre românești.

Sire, Doamnelor și Domnilor!

Apostolul Pavel zice la un loc al scrierilor sale, că „ceace a împreunat Dumnezeu, omul să nu despărtească“. Eu întorc idea și zic că ceace Dumnezeu — și de noi neînțeleasa Sa înțelepciune — a despărțit veacuri întregi sau chiar mii de ani — cum am fost despărțiți noi — aceea nu se poate contopi și asimila peste noapte, de azi pe mâine. Noi — cei din provinciile alipite patriei mame — suntem înrăuțiți de culturile străine, dela cari ne-am adăpat și de mediul popoarelor, cu cari am conlocuit, veacuri de-arândul și a căror robi am fost. Astfel se mai cere multă muncă culturală până se va desăvârși unitatea noastră sufletească, încât ea să fie expresiunea specifică, genuină a sufletului și geniului neamului românesc. Societățile

culturale, sociale, artistice,, etc. au această frumoasă chemare.

Sire, Doamnelor și Domnilor!

Domnul vicepreședinte *Hepites*, a spus între altele, în cuvântul său de deschidere, că „pentru noi războiul încă nu-i isprăvit“. D-sa s'a cugetat — desigur — la dușmanii din afară, cari ne silesc a fi mereu cu ochi în patru și cu pușca la picior.

Eu completez ideea d-sale, zicând, că noi mai avem să raportăm o grea biruință în sânul nostru, între granițele țării noastre, și anume: **Să învingem patimile dintre noi** și să ne întindem mâna frățescă la muncă armonică și desinteresată pentru propășirea neamului în toate privințele și pentru consolidarea țării.

O garanție puternică ne oferă în această privință exemplul frumos al Majestății Voastre, carele nu numai în fruntea armatei știți a fi la locul de glorie, ci Vă luați osteneală a conduce și asemenea societăți culturale și științifice, cum este „Societatea geografică“, în a cărei ședință festivă avem onoare a fi. Țara și mai ales tineretul ei are să Vă urmeze și pe acest tărâm.

Profit de această ocazie de a mulțumi celor dela conducerea acestei înalte Societăți geografice, pentru că — apreciind prea favorabil prea modestele mele contribuii de muncă la propășirea neamului — m'au distins alegându-mă membru de onoare al ei.

De încheiere împlor binecuvântarea Cerului atât asupra lucrărilor acestei Societăți cât și asupra muncii cinstitute și desinteresate a tuturor bunilor Români, cari vor lucra, ca iubita noastră patrie, acum mărită și mare, să se consolideze, să devie tare, încât — după zisa scripturii — „nici porțile iadului să nu o poată slăbi“.

2. La inaugurarea universității libere din capitala țării:

Maiestatea Voastră, Augusta noastră Patronă, Domniță, Doamnelor și Domnilor!

Eroica armată română, în frunte cu viteazul ei căpitan, M. S. Regele Ferdinand I, a lărgit hotarele țării aproape până la cele mai extreme granițe ale pământului și graiului românesc, și astfel fiicele înstrăinate au putut alerga la sânul patriei mume, care le-a primit și îmbrățișat cu focul și cu căldura de care numai o inimă de mămă este capabilă. Dar este și rămâne un adevăr, o maximă de viață, că „biruința la o armată nu stă scrisă în vârful baionetelor, ci în inima ostașilor luptători“.

Maiestatea Sa, iubita noastră Regină, știe să ni povestească ceasuri pline de duiosie, cum cutare soldat rănit de moarte, pe care l-a îngrijit și șoptia înainte de a încheide pe veci ochii, cu

ultima sfortare: „Trăiască România Mare“, iar alții: „Trăiască Împărăteasa tuturor Românilor“. Asemenea cazuri cunoaștem și noi toți.

Iată, doamnelor și domnilor, neprețuita comoară sufletească din care au isvorât mărețele fapte ale ostașilor noștri dela Mărășești, Mărăști, dela Nistru și Tisa și din multe alte locuri!

Iar această comoară au sădit-o, au dezvoltat-o și cultivat-o în sufletele lor slujitorii cei conștiinți ai Bisericii, apoi învățătorii și profesorii, ofițerii, cari au înțeles frumoasa lor misiune, ziaristica; cu un cuvânt toți câți și-au pus puterile lor în slujba educației poporului, a cetățenilor și mai ales a tinerelor generații.

Dar ceiace am făcut în această privință până acum este numai un bun început. Trebuința de-a stărui în această direcțiune ni se impune, angajând la muncă și mai cu sistem pe toți cărturarii cari ni pot fi de folos întru a extinde propaganda națională, religioasă, culturală, economică, de sociologie cuminte și de multe altele, în cercuri cât mai largi.

Din simțul acestei patriotice datorințe a răsarit, la inițiativa unui comitet de doamne, în frunte cu ilustra doamnă Sabina Cantacuzino, instituția numită „Universitatea liberă“ care astăzi își începe activitatea sa publică. Această inițiativă din partea femeilor este cu atât mai laudabilă și, pentru noi toți, cu atât mai îmbucurătoare, cu cât trebuie să admitem că un popor ale cărui femei nu se îndeletnicesc cu preocupării de ordin ideal, n'are viitor asigurat.

Iar eu, ca Arhipăstor, chemat a sprijini toate mișcările pentru luminarea turmei încredințată Bisericii noastre și mie, chem și eu împreună cu apostolul Pavel: „la muncă în cuvânt și învățătură, (I Timot. V, 17) și-i invit pe toți cei ce au cunoștințele necesare să se înscrie cu drag la muncă stăruitoare în cadrele Universității libere, făcând ca ea să devie un adevărat soare al culturii române, ale cărui raze lucitoare și a cărui căldură să atingă, nu numai sufletul însetat al poporului din vechiul Regat, ci și sufletul poporului din provinciile desrobite, care și mai mult însetează de dorul culturii românești. Efectul binefăcător al acestei munci, dacă se va urma cu stăruință, n'are să lipsească, căci un mare adevăr afirmă un învățat, când zice: „Este aproape o minune, cât de adânc străbate în inima omului predarea aleasă și mai cu farmec a vre-unei învățături bune“.

Iar pe marele public ascultător îl rog cu cuvântul lui Solomon (Prov. V. 1): Pleacă-ți urechea la învățatura „care vine de la Universitatea liberă“, și-l îndemn să ieie parte în număr cât de mare la prelegerile și conferințele acestei Universități, și din sufletul lor aperceptibil de învățături folositoare să facă — după

cuvântul Scripturii — acel pământ roditor, care nu numai primește sămânța bunelor învățături propovăduite, ci o și încolțește și îngrijește, încât să producă roade din bielșug. Aceste roade să fie nu numai nimbul cultural al indivizilor, ci, prin aceasta, și întărirea intereselor comune și, mai ales, potențarea interesului de participare la munca pentru progresul obștesc al societății, al națiunii, al țării, știut fiind că adevărata cultură este și o mare putere. În această privință să urmărim pilda strălucită a adoratei noastre Regine Maria, care este și aci Augusta patronă a acestei Universități, și care oferă valorosul ei sprijin și nobila ei conlucrare la toate mișcările pentru binele obștesc.

Cu aceste cuvinte, cărora li-a premers invocarea ajutorului lui Dumnezeu, inaugurez conferințele Universității libere, dorind tuturor celor ce vor urca catedrele ei, împreună cu apostolul Pavel: „Dumnezeu să vă întărească în toată învățătura și lucrul bun“ (II Tesal. 11—17). Iar ca încheiere binecuvintez toate lucrările acestei Universități, în dorința că pe tribunele și catedrele ei se vor sui și conferențieri, cari vor alege obiectul prelegerilor lor și din trecutul Bisericii noastre strămoșești și naționale din a cării tindă a sădit slava, cartea și cultura românească, precum și din dumnezeieștile învățături ale blândului Nazarinean, mai ales că — după zisa Psalmistului — „Cuvântul Domnului cuprinde adevărata învățătură“, de care orice popor are totdeauna, dar mai ales în zilele noastre, atât de mare trebuință.

Cu Dumnezeu înainte!

Ș T I R I

Arhimandriți noi. P. S. Sa episcopul Aradului Ioan I. Papp a binevoit a hirotesi, în cursul sf. Liturghii servită în 9/22 Ianuarie a. c. pe P. C. L. Roman R. Ciorogariu, protosincol și președinte al Consistorului eparhial din Oradea-mare și Nicolae Ivan, protosincol și președinte al Consistorului din Cluj, întru arhimandriți.

Hirotesia. P. S. Sa episcopul Aradului Ioan I. Papp a binevoit a hirotesi întru protopresbiter onorar pe părintele Dr Teodor Botiș, director și profesor al institutului teologic și al școlii normale din dieceza Aradului. Muncitorului harnic și bun, sincere doriri de bine,

Adunarea generală a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, care din cauza războiului nu s'a putut ținea din anul 1913, a avut loc în Sibiu, în zilele de 28 și 29 Decembrie 1919. A luat parte, între număroși oaspeți și dl Nicolae Iorga, președintele Ligei culturale și al Camerei. Adunarea generală s'a deschis prin președintele Andreiu Bârseanu, după care a vorbit dl Nicolae Iorga, desvoltând într-o cuvântare clasică programul cultural de azi încolo al Asociațiunii, la realizarea cărui va trebui să muncească întreaga suflare românească. În numele C. D. R. a salutat adunarea dl Dr Valeriu Braniște, asigurând Asocia-

țiunea de sprijinul moral și material al guvernului român. Adâncă impresiune a făcut cuvântarea reprezentantului Românilor din Basarabia dl Buzdugan, care salută Asociațiunea în numele țăranilor din Basarabia. S'a trimis telegrame omagiale M. Lor Regelui și Reginei și A. S. R. moștenitorului de tron Carol. După ce s'au ales comisiunile, la orele 1 d. a. a avut loc în sala cea mare dela Unicum o masă festivă în onoarea dlui Iorga, la care s'au rostit mai multe cuvântări. Duminică după serviciul divin în catedrala ort. și în biserica gr. cat. s'a deschis ședința a II-a la orele 11. Comisia pentru cenzurarea raportului își prezintă raportul prin dl Dr C. Bucșan. Se constată că, cu toate greutatele celor șase ani din urmă averea „Asociațiunii“ s'a marit complexându-se biblioteca și muzeul. Se propune primirea rapoartelor și se exprimă o adâncă mulțumire comandamentului trupelor din Transilvania, care a donat muzeului o bogată colecție de arme și minereuri. O mare bucurie a stârnit vestea că M. S. Regele primește să fie președintele de onoare al Asociațiunii. După aceste rapoarte propune ca dl N. Iorga să fie ales membru de onoare al Asociațiunii, ceea ce s'a primit cu bucurie. S'a propus întemeierea unui fond cultural „N. Iorga“, la care s'a și iscalit suma de 100.000 cor. Colecta va continua. Se va continua și colecta A. Vlaicu. Se mulțumește Consiliului Dirigent pentru suma 300 mii cor., din care se vor înființa biblioteci populare și se va ajuta școala Asociațiunii. În noile statute se prevede ca membrii comitetului central să fie 20 în loc de 12 și taxele de membri să se urce la 500, 250, 20 și 5 lei. Dl maior Mărgăritescu propune să fie socotiți membrii și aceia, cari vor ridica case naționale la sate. Se propune și se ia act despre fuzionarea școlii Asociațiunii cu liceul de stat, iar d-na Bârseanu anunță reînființarea școlii de menaj și industria casnică. Ia cuvântul dl N. Iorga arătând ce rol a avut Liga culturală în răspândirea culturii, și care trebuie întărită. Urmează raportul comisiei de candidare, fiind raportor dl M. Voilean și alegerea următorului comitet: Președinte: A. Bârseanu, vicepreședinte: Dr V. Suci, membri ordinari 20: P. Cosma, Dr N. Bălan, Oct. Goga, Dr V. Stan, Iulian Narian, Dr I. Lupaș, gen. Moga, Ion F. Negruț, I. Agărbiceanu, Dr D. Borcea, G. Precup, N. Togan, Dr Octavian Rusu, Dr V. Bologa, Dr Ioan Bunea, Dr Iosif Biaga, general Boeriu, general Florian, Dr Ban, Dr Dăianu, membri suplenți 10: Ioan Meta, Traian Scorobet, Gavrila Todică, Aurel Popescu, Dr N. Drăgan G. Poponea, Dr G. Preda, Ioan Vătășan, Dr I. Bârlea, Zen. Păclișan. (Bis. și Școala)

Cronica culturală și literară

Duminica ortodoxă se numește foaia cercului religios: „Ia și citește“, cu al doilea an de existență și cu apariția la București. Această bună „Duminică Ortodoxă“ n'are voie să lipsească în casa nici unui creștin român ce se respectă, cu atât mai puțin în casa unui preot, învățător ori alt intelectual. Este cea mai bună foaie de propagandă religioasă, — atâta de trebuincioasă pentru toți ceice nu odată rād de cece sunt ale bunului Dumnezeu, — din câte cunoaștem. Tâlcuirea ușoară, clară și limpede a s. Evanghelii din fiecare Duminică și sârbătoare, te cucerește, fără să vrei, fiind corectă, logică și plină de

aplicari la viața de toate zilele. Momente scoase din viața și înfățișate în dulcea lumina și dragoste evanghelică, istorisirile moralizatoare, ca și uneori poeziile de inspirație religioasă, cari compun cuprinsul acestei publicații, fac din «*Duminica Ortodoxă*» un factor cultural-național de mână întâi. Sinceră și caldă prietena a adevărului și dreptății, „Duminica Ortodoxă” este o binecuvântată solie a mângâierii, îndrumării și întăririi noastre în fața mizeriilor de diferite nuanțe ce le întâmpinăm în viața noastră de toate zilele. Dorim înstăpânirea bunelor moravuri creștinești în rândurile noastre, caci numai așa vom crea o puternică și sigura Românie mare. Datorința noastră deci, să sprijinim din răspuneri publicații de felul „Duminicii Ortodoxe”, cu cari să împedim, în primul rând, casele noastre românești. Un tata, o mama, o soră și un frate cu o milostiva inima românească, vor fundamenta, de sigur, sănătatea morala a țării, pentru a cărei prosperare cu toții ostenim. (Redacția: N. Runcanu, Biserica Sta Vinerei-Herăscu, București. Abonamentul: 10 lei pe an).

Congresul pentru orfanii de război. La Teatrul Național din București s'a ținut în 28 Ianuarie a. c. congresul societății „*ocrotirea orfanilor de război*”, sub prezidenția Mitropolitului Primat, încunjurat și de alte căpetenii ale bisericii românești și fruntași din viața noastră politică. Prezența M. Sale Regelui și M. Sale Reginei a dat congresului un prestigiu deosebit. Din rapoartele Doamnelor Olga Sturza și Alexandrina Cantacuzino despre activitatea societății reiese, că societatea susține 57 orfelinate, ajutând până acum 196 mii orfani din vechiul regat, iar 104 mii de orfani din noile ținuturi. Se espune apoi modul de funcționare al orfelinelor în cari femeile dau copiilor duioșia dragostei de mamă cu o educație adevărat cetățenească, și se amintesc școlile de meserii, agricultura și industrie casnica pe care le-a înființat societatea. Cuvântările Mitropolitului Primat și ale miniștrilor Lupu și Borcea, au fost duioase, găsind mișcătoare accente de sinceritate. Cele relatate la congres au făcut o impresie covârșitoare, arătându-se din nou, „ce poate face, cu chibzuială, mintea femeiască aplicată la o gospodărie care e în acelaș timp și o nobila operă socială”. Credem și știm, că din aceasta minunată operă caritativă și patriotică în cel mai nobil înțeles al cuvântului, vor trage folos și bieții noștri mulți orfani băgațeni, ei totuși, nu ne lasa sufletul de a nu ne exprima gândul, că ce fericiți am fi de-am putea crea și noi aici, acasă, în inima noastră, orfelinatul pentru orfanii noștri din inițiativa și contribuțiile noastre proprii, fără veșnicul alerg la ajutorul statului, pe care și în acest chip l-am degaja

de o nouă sarcină oficială, creșându-ne și o atmosfera morală priincioasă vieții sufletului nostru prin jertfele sfinte ce vom aduce.

Încrestam cu cea mai iubitoare prietenie reapariția revistei literare și politice craiovene „*Ramuri*”. Întră în al 14-lea an de existență și, care, pe vremuri, a fost credincioasa vestitoare în Oltenia al curentului celui mai vâjos, celui mai românesc și celui mai iubit din rândul mișcarilor noastre literare, pornit la 1902 de neuitatul nostru „*Sămănător*” cu ajutorul „*Luceafărului*” ardelean, al bălădeanului „*Fă-Frumus*” și al „*Junimei Literare*” bucovinene. Prin harnicia și autoritatea redactorilor ei C. Ș. Făgețel și D. Tomescu, revista a putut sa-și illustreze paginile sale cu scrisul celor mai de seamă scriitori ce-i avem (N. Iorga, Goga, Agârbiceanu, Fatma, Cuișan, Soricel ș. a.), contribuind astfel în mod simțitor la progresul nostru cultural. Reaparând, „*Ramurile*”, în numărul prim, ni se prezintă în aceleași bune condiții literare ca și altădata, cu adăusul încă, că este și revistă politică. Din acest număr remarcăm primaticolul Dnii D. Tomescu și prieteneștile rânduri ale lui C. Ș. Făgețel închinat memoriilor capitanului M. Vulovici, căzut pentru mântuirea noastră și în care totdeună vom jăli nu numai pe soldatul erou, ci și pe poetul-ostaș al frumoaselor cântece războinice, scrise înainte de război cu un profetic presimț al zilelor ce trebuiau și le dorim atât de mult cântărețul, să vie. Poetul nostru, a cărui marire o întrezărim, desfășurându-se zi de zi în vers ca și în proză (Dacia), *Nichifor Crainic*, ne trimite, poate cea mai frumoasă poezie din câte a tipărit, în minunata sa creație „*La răscruce*”. V. Mihăilescu vorbește într'un judicios articol despre gloria neamului nostru, care este, de sigur, Dl. M. Iorga. Revista mai are bune însemnări literare și politice și apare la Craiova de două ori pe lună cu prețul de 40 lei pe an.

Sburătorul Nr. 41 se prezintă în aceleași condiții bune ca și altădata. Remarcăm spiritul articol al Dnii E. Lovinescu: „*Pașuica*” și „*Mai multa filozofie*”, considerații juste în legătură cu situația culturii noastre din mânăștra peana a scriitorului I. Petrovici. (București, Str. Sarindar Nr. 14. Abonamentul 50 lei pe an, pentru preoți, învățători și studenți 40 lei).

Pagini pline de un nobil patriotizăm se desprind din carticica paritelui M. Runcanu intitulată: *Din campania marului război: 24 Ianuarie 1918*, cuprinzând diferite cuvântări de trezire a dragostei și mândriei de neam, de îmbărbatar e

la lupta și la răbdare în fața grozavelor năcazuri și neajunsuri în războiul nostru național, din timpul păstoriei sale sufletești pe câmpul de luptă; așa: cuvântarea dela ziua unirii principatelor din 1918, cea din 18 Februarie a aceluiaș an, la plecarea trupelor din Voineștii Moldovei în Basarabia de nord ca să alunge peste Nistru armatele bolșevice, cea dela inaugurarea monumentului pentru morții noștri în boala de tifos exantematic în a. 1917, în prezența Reginei Maria. Cu adevărat carticica aceasta se poate ceti cu un real folos, convingându-ne, că „răbdarea, supunerea față de legi și unirea fac taria și fericirea unui popor“. Se poate căpăta pentru prețul de 2 lei la preotul N. Runceanu, biserica s. Vineri-Herasesca, București.

Celtea neamului drama istorica în 3 acte de V. Alexandrii se va reprezenta Joi în 30 Ianuarie (12 Februarie) a. c. (S. Trei Ierarchi) de către tinerimea institutului pedagogic gr. or. român din Caransebeș. Începutul la 8½ ore seara. Dorim participarea cât mai numeroasă a publicului din provincia.

La București apare lunar „*Noua Revistă Bisericească*“, cu colaborarea multor preoți doriți de progres pe tărâmul vieții noastre bisericești. Redacția: Strada Principatele-unite Nr. 60, București. Abonamentul: 20 lei pe an.

Pentru înlesnirea învățării cititului și scrisului românesc, apare de trei ori pe săptămână la Timișoara, sub conducerea Dlui C. Petrescu, „*Limba română*“. Abonamentul pe un an 232 coroane. Redacția și administrația: Strada Cetății (Erőd utca) Nr. 8.

Geografia județului Caraș Severin de I. Vuia aprobată de Rezortul cultelor și Consistorul nostru diecezan, se află de vânzare la Librăria Diecezană din Caransebeș, cu 5 cor. ex.

V. L.

Partea oficială

Ordinul de zi

al comandantului trupelor din Transilvania.

Bravi ostași ai Comandamentului trupelor din Transilvania!

Astăzi când pașiți pragul noului an, întreaga dragoste mi-e îndreptată spre voi și din toată inima potrivit obiceiului strămoșesc va zice la toți:

La mulți ani!

Dacă anul ce l-ați dat la spate a fost plin de greutăți și de sacrificii pentru voi, în schimb

roadele frumoase ce le-ați cules pot fi zugrăvite prin următoarele cuvinte: Vouă v'a fost hărăzit de Dumnezeu, să înfăptuiți ceeace de secole năzuște neamul românesc. Sentinele fiind în munții apuseni ai Ardealului durerea fraților de un sânge, cari gemeau sub genunchii asupritorului secular, v'a mânat spre apus și napustindu-vă asupra dușmanului, în scurtă vreme l-ați gonit dincolo de Tisa, ducând în ținuturile călăte de voi liniște, ordine și bucurie.

Pe când străjuiați pe Tisa, atacați fiind de dușmanul semeț, care râvnea la Ardeal — această podoaba a neamului românesc — v'ați napustit din nou asupra lui și îngenunchindu-l complect, a-ți implantat tricolorul românesc în capitala lui, pe care a-ți stăpânit-o timp de 3 luni, făcând dovada pe timpul ocupațiunei de cele mai frumoase calități civice și ostășești.

Așadar activitatea voastră din cursul anului trecut este una din cele mai frumoase pagini din cartea neamului românesc și cu drept cuvânt va puteți mari de vrednicia voastră.

România-Mare înlăptuită prin sfortările voastre are nevoie însă de liniște înlauntru și dinafara spre a se putea consolida.

Vouă revenindu-vă această sarcină pentru viitor, oțeliți-va sufletele și rămâneți necliniți la îndatoririle voastre ostășești, spre a bine merita până la urma recunoștința Tronului, Țării și a Neamului românesc și a vă atrage binecuvântarea generațiilor viitoare și a bunului Dumnezeu, care va rămâne alături de voi pe câtă vreme nu veți înceta a face dovada de temericiile voastre virtuți ostășești.

Bravi ostași ai Comandamentului trupelor din Transilvania! Am căutat să profit și de acest prilej ca să vă arăt întreaga mea mulțămire pentru vrednicia voastră, ceeace a format și va forma o mândrie nespus de mare pentru mine.

Comandantul trupelor din Transilvania:

General **Mărdărescu.**

Pentru conformitate:

Sublt. FLEȘARIU.

Concurs.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistoriu Diecezan ddto 8 21 Octomvrie 1919 Nr. 2847 Șc. ex 1919 sa escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „*Foala Diecezană*“ pentru ocuparea definitivă a postului de *învățător* dela școala confesională gr. or. română din **Macoviște**, protopresbiteratul Bisericii Albe, pe lângă următoarele beneficii:

1. Salar învățătoresc 600 cor., restul de salar se întregește dela stat.

2. Lemne pentru învățător 124 cor. 10 fl.

3. Pentru scripturistica 10 cor.

4. Pentru conferință și adunarea gen. când participă 30 cor.
5. Dela înmormântări 1 cor., cu liturgie 2 cor.
6. Locuință în edificiul școlii constatatoare din 2 chilii, 1 bucată și 1 cameră.
7. Grădina pentru legumi în plațul școlii de 600 st.

Alesul învățător e îndatorat a cerceta regulat s. biserică, a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrui tinerimea școlară în cântarea bisericească și a compune și lucra socoile bisericești și ale cultului pe lângă o remunerație de 20 cor.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și subștearnă petițiile Venerabilului Consistor diecezan — deoarece cu oficiul protopresbiteral din Verșet nu putem comunica din cauza liniei demarcaționale — și au a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare în s. biserică din loc, însă nu în ziua alegerii.

Macoviște din ședința comitetului parohial ținută la 20 Octomvrie 1919. 3—3.

Petru Laticu

notarul comitetului

Pavel Brnzeiu

paroh și preș. com. par.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan de dtdo 15/28 Decemvrie 1919 se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea definitivă a postului de *învățător* dela școala confesională gr. or. română din **Secaș** protopresbiteratul Oravița-montană, pe lângă următoarele beneficii:

1. Salar învățătoresc 600 cor., restul se întregeste dela statul român.
2. 3 jugere pământ.
3. Cortel liber cu gradină.
4. Pentru scripturistică 20 cor.
5. Pentru adunarea generală 30 cor.
6. La înmormântări unde participă 2 cor.

Alesul învățător este îndatorat a cerceta regulat sf. biserică, a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrui tinerimea școlară în cântarea bisericească.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și subștearnă petițiile Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral în Oravița montană și a-se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Secaș, din ședința comitetului parohial ținută la 10/23 Noemvrie 1919.

Petru Bernaz

par. președ. com. par.

Coriolan Cocora

notar ad. hoc.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan* adm. protopresbiteral. 3—3

Pentru întregirea postului de *învățător*, la școala confesională ortodoxă română din **Tolvadia**, să escrie concurs, cu termen de 15 zile dela prima publicare în organul oficios.

Emolumentele:

1. Salar în bani gata 1000 cor. restul se va cere dela stat.

2. Pentru conferințe 10 cor. și pentru adunarea generală 20 cor.

3. Pentru scripturistică 10 cor.

4. Dela înmormântări unde va fi poftit 2 cor.

5. Locuință liberă și grădina, după cari adusul va plăti dările.

Alesul este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrui tinerimea școlară în cântarea bisericească, a o conduce în s. biserică și a cerceta însuși biserică.

Preferiți sunt cei cu cunoștințe muzicale și în stare a conduce cor vocal.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă petițiile Prea On. Domn protopresbiter din Ciacova, fiind poftiți a se prezenta în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare.

Tolvadia, la 8 Noembre 1919.

Ioan Coșariu m. p.

președinte.

Moise Stoiu m. p.

notar.

În conțelegere cu mine: *Nicolae Chicoman* administrator protopresbiteral. 3—3

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan dtdo 7 Octomvrie 1919, Nr. 2457 B. ex 1919, se escrie concurs pentru ocuparea postului de *capelan* la parohia de clasa III-a din **Apadia**, protopresbiteratul Caransebeșului, pe lângă preotul Nicolae Cornean, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „FOAIA DIECEZANĂ”.

Emolumentele sunt:

1. $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială constatatoare din 30 jugere și un intravilan de 1200 st.², după care alesul are să plătească dările publice.

2. $\frac{1}{2}$ din venitele stolare și birul parohial uzitat. Nefiind casă parohială, capelanul se va îngriji singur de cortel.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recusele lor instruate conform regulamentului pentru parohji și adresate comitetului parohial din Apadia, Prea Onoratului Domn protopresbiter Andreiu Ghidiu al Caransebeșului, și să se prezinte în vre-o Duminică sau sâmbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Apadia, din ședința comitetului parohial, ținută în 17/30 Noemvrie 1919.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual Andreiu Ghidiu. 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de *învățător* la școala confesională ort. română din comuna **Unip**, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” cu următoarele

Emolumente :

1. Salar fundamental dela comuna bisericească 1000 cor., restul întregire dela stat.
2. Pentru participare la adunarea generală inv. și alte conferințe 60 cor.
3. Pentru scripturistica și compunerea socoților cultului 30 cor.
4. Locuință liberă în edificiul școlii cu grădină.
5. Pentru purtarea cantoratului în biserică și afară de biserică va primi ca stolă 80 cor.

Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ grijește comuna bisericească.

Alesul învățator este îndatorat a înființa cor din școlarii săi, cântând în biserică la toate Duminicile de peste an. — Este mai îndatorat a reînființa și conduce corul bisericesc cu adulții, cântând în biserică la toate sărbătorile și Duminicile din postul mare primind ca remunerație pentru această osteneală $\frac{3}{4}$ jugăr pământ arător de clasa I, precum și alte remunerații, cuprinse în statutul corului.

Pentru participare cu corul la înmormântări, primește altă remunerație.

Învățătorul ales este îndatorat a purta toate agențele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.

Recurenții au a-și subșterne petițiunile conform normelor din vigoare la Prea On. Oficiu protopresbiterial din Buziaș, să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească, nici de cum însă în ziua alegerii.

Unip, din ședința comitetului parohial ținută la 24 Noemvrie 1919. 1—3

Iuliu Crainic m. p.
paroh, preș. com. par.

Iosif Nanu m. p.
notarul comit. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Peșă*, protopresbiter

Librăria și Tipografia Diecezană, Caransebeș.

La Librăria și Tipografia noastră diecezană
află imediat aplicare

un contabil sau contabilă

versați în compunerea bilanțului. Reflectanții
să-și înainteze oferta Consistorului diecezan
— prin administrația Librăriei și Tipografiei
diecezane Caransebeș, — indicând totodată
și pretențiile de salar.

Nr. 2468 E. 1919. **Consistorul eparhial.**

Cel mai bun și cel mai ieftin calendar din
părțile noastre este

Calendarul Românului

Cumpărați *Calendarul Românului*, care cu o estin-
dere de peste 160 pagini costă numai 5 coroane
și se capătă la Librăria diecezană din Caransebeș.

La „Tipografia diecezană“

din Caransebeș
se primesc

4 elevi

în condiții avantajoase.

Informații se dau la conducătorul stabili-
mentului.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,
turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fier pentru clopote
Timișoara-Fabric.

9—52 **Ca culări de preț se trimit gratuit.**